

មុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង
អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា
ព័ត៌មានពិស្តារអំពីការដាក់ឯកសារ

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជសដ
 ភាគីដាក់ឯកសារ: លោក ខៀវ សំផន
 ដាក់ជូន: អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង
 ភាសាដើម: ខ្មែរ
 កាលបរិច្ឆេទឯកសារ: ថ្ងៃទី ៨ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤

ឯកសារបកប្រែ
TRANSLATION/TRADUCTION
 ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date): 08-Oct-2014, 08:52
 CMS/CFO: Sann Rada

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារស្ទើរឡើងដោយភាគីដាក់ឯកសារ: **សាធារណៈ**
 ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារដោយសាលាដំបូង **សាធារណៈ/Public**
 ប្រភេទនៃចំណាត់
 ពិនិត្យឡើងវិញចំពោះឯកសារចំណាត់ថ្នាក់ណ្តោះអាសន្ន:
 ឈ្មោះមន្ត្រីកត់ត្រា:
 ហត្ថលេខា:

សំណើតម្រូវប្រឡងដល់ខ្សែកម្រិតសមត្ថភាពរបស់អង្គការបកប្រែភាសាខ្មែរ

<u>ដាក់ដោយ៖</u>	<u>ផ្ញើជូន៖</u>
សហមេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន	អង្គជំនុំជម្រះតុលាការសាលាដំបូង
លោក គង់ សំអុន	ចៅក្រម និល ណុន
លោកស្រី Anta GUISSÉ	ចៅក្រម Silvia CARTWRIGHT
លោក Arthur VERCKEN	ចៅក្រម យូ ឧត្តរា
អ្នកជំនួយការ	ចៅក្រម Jean-Marc LAVERGNE
លោកស្រី សេង សុផាតា	ចៅក្រម យ៉ា សុខន
កញ្ញា Marie CAPOTORTO	សហព្រះរាជអាជ្ញា៖
កញ្ញា Soumeya MEDJEBEUR	លោកស្រី ជា លាង
លោក Pierre TOUCHE	លោក Nicholas KOUMJIAN
កញ្ញា អ៊ុច ស្រីផាត	

កញ្ញា Cécile ROUBEIX

លោក BOSSIS Clément

មេធាវីនៃដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទាំងអស់

ក្រុមមេធាវីខាងការពារក្តីរបស់លោក នួន ជា

សូមគោរពរង្វង់និមិត្តសម្រាប់សាលាដំបូង

១. នៅក្នុងដំណាក់កាលបច្ចុប្បន្ននៃនីតិវិធី ក្នុងសំណុំរឿង ០០២ វាជាការសំខាន់ណាស់ដែលត្រូវ ពង្រឹងសមត្ថភាពនៃអង្គការបកប្រែភាសា (“អង្គការបកប្រែ”) ជាបន្ទាន់ ដើម្បីបំពេញតម្រូវ ការអង្គជំនុំជម្រះ និងភាគី ក្នុងផ្នែកបកប្រែ។ បើពុំនោះទេ ការយឺតយ៉ាវដែលបង្កឡើងដោយ បញ្ហាលំបាកនៃអង្គការនេះក្នុងការបកប្រែឯកសារមិនទាន់ពេលវេលាចាំបាច់ លុះយូរៗទៅ អាចនឹងកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរឡើង ហើយនឹងរាំងស្ទះដល់ “កាតព្វកិច្ចរបស់ អ.វ.ត.ក ក្នុងការសម្រេច [លើបទចោទប្រឆាំងនឹង លោក នួន ជា និង លោក ខៀវ សំផន] តាមពេលវេលាសមស្រប បាននោះទេ”¹។ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល (“តុលាការកំពូល”) ក៏បានសម្រេចយ៉ាងដូច្នោះ ដែរ “ដូចនេះ ជាការតម្រូវថា អ.វ.ត.ក ដំណើរការជារៀងរាល់ថ្ងៃ រាល់ថ្ងៃដែលខ្លួនអាចធ្វើ ទៅបាន ដើម្បីធានាបាននូវការសម្រេចជាស្ថាពរលើបទចោទដែលសេសសល់ ឱ្យបានឆាប់ ដែលអាចធ្វើទៅបាន”។²

២. ថ្ងៃនេះ ក្រុមមេធាវីការពារក្តី លោក ខៀវ សំផន (“ក្រុមមេធាវីការពារក្តី”) ស្នើសុំអន្តរាគមន៍ពី អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង (“សាលាដំបូង”) ដើម្បីបង្គាប់ដល់ផ្នែករដ្ឋបាលតុលាការឱ្យពង្រឹង ជាបន្ទាន់នូវសមត្ថភាពរបស់អង្គការបកប្រែសម្រាប់ការបកប្រែឯកសារនេះ។ ម៉្យាងវិញទៀត ក្រុមមេធាវីការពារក្តីក៏បានធ្វើសំណើដូចគ្នានេះ ទៅកាន់តុលាការកំពូលផងដែរ។

I. សារសំខាន់នៃភាសានិមិត្តយុទ្ធក្នុងភាសាករណីនៃ អ.វ.ត.ក

៣. ដោយយោងទៅអត្ថបទច្បាប់នៃ អ.វ.ត.ក តុលាការកំពូលមានឱកាសក្នុងការរំលឹកថា ៖
“ភាសាប្រើប្រាស់ជាផ្លូវការរបស់ អ.វ.ត.ក គឺភាសាខ្មែរ ភាសាអង់គ្លេស និងភាសាបារាំង។ អាស្រ័យហេតុ នេះ ឯកសារទាំងអស់ នៅអ.វ.ត.ក ត្រូវតែដាក់ជាភាសាខ្មែរ និងភាសាអង់គ្លេស ឬ ភាសាបារាំង ហើយ ភាគីអាចស្នើសុំបកប្រែជាភាសាផ្សេងទៀតបាន”។³

¹ ឧទាហរណ៍ សូមមើល សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងសុំឱ្យអន្តរាគមន៍របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេច របស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងស្តីពីវិសាលភាពនៃសំណុំរឿងលេខ ០០២/០១ ថ្ងៃទី ៨ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣ E163/5/1/13 កថាខណ្ឌទី៥១។

² ដូចខាងលើ។

³ សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន សុំឱ្យអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលជូនដំណឹងជាបី

- ៤. តុលាការកំពូល ក៏បានរំលឹកផងដែរថា ការដាក់ឯកសារជាច្រើនភាសា “គឺដើម្បីឱ្យស្ថាប័នជាតិ និងអន្តរជាតិ ដែលពាក់ព័ន្ធនៃ អ.វ.ត.ក អាចពិនិត្យមើលលើឯកសារទាំងអស់នេះបាន ត្រឹមត្រូវ”។⁴
- ៥. ម្យ៉ាងទៀត តុលាការកំពូល បានប្រកាសទៀតថាខ្លួន “ទទួលស្គាល់ការចង់បានជាទូទៅនៃការ ដាក់ឯកសារជាបីភាសាក្នុងពេលដំណាលគ្នា”។⁵
- ៦. វាមិនមែនជាការឥតប្រយោជន៍នោះឡើយក្នុងការគូសបញ្ជាក់ថា តាមពិត គ្មានអត្ថបទច្បាប់ ណាមួយនៃ អ.វ.ត.ក ដែលកំណត់កាតព្វកិច្ច ដែលទាមទារឱ្យភាគី ឬចៅក្រមត្រូវចេះភាសាបី ឬចេះភាសាពីរនោះឡើយ។⁶
- ៧. ខណៈដែលភាគីដទៃទៀត នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២ បំពេញការងារជាភាសាអង់គ្លេស និង ភាសាខ្មែរ ក្រុមមេធាវីការពារក្តី លោក ខៀវ សំផន បំពេញការងារជាភាសាបារាំង និង ភាសាខ្មែរ។ សាលាដំបូងមានសមាសភាពចៅក្រមដែលចេះភាសាខ្មែរ ភាសាអង់គ្លេស និង ភាសាបារាំង រីឯតុលាការកំពូល មានសមាសភាពចៅក្រមដែលចេះភាសាខ្មែរ និង ភាសា អង់គ្លេស។
- ៨. សមាជិកនៃភាគី និងអង្គជំនុំជម្រះទាំងអស់ សុទ្ធតែជាអ្នកច្បាប់ មិនមែនជាភាសាវិទូឡើយ។

ភាសាផ្លូវការ ថ្ងៃទី ៣០ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៣ E163/5/1/15 (“សេចក្តីសម្រេច E163/5/1/15”) កថាខណ្ឌទី ៨ (យើងខ្ញុំជាអ្នកគូសបញ្ជាក់ពីក្រោម)។ តុលាការកំពូលបានយោងទៅមាត្រា ៤៥ នៃច្បាប់ថ្មីនៃការបង្កើត អ.វ.ត.ក និង មាត្រា ៧.១ នៃសេចក្តីណែនាំអនុវត្តសម្រាប់ការដាក់ឯកសារចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក (“សេចក្តីណែនាំអនុវត្ត”)។ សូម អានផងដែរ មាត្រា ៧.៣ នៃសេចក្តីណែនាំដដែលនោះ ដែលបញ្ជាក់ថា “ផ្នែកគ្រប់គ្រងតុលាការ ត្រូវធានាថា ការ បកប្រែឯកសារ អាចធ្វើទៅបាន តាមពេលវេលាដូចមានកំណត់នៅក្នុងសេចក្តីណែនាំអនុវត្តនេះ។”

⁴ សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗប្រឆាំងនឹង សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ទៅលើសំណើ សុំដោះលែង ខៀវ សំផន ឱ្យនៅក្រៅឃុំជាបន្ទាន់ ថ្ងៃទី ២២ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៣ E275/2/3 កថាខណ្ឌទី ១៣ ។

⁵ សេចក្តីសម្រេច E163/5/1/15 កថាខណ្ឌទី ៨។

⁶ សូមអានចំណុចពាក់ព័ន្ធនឹងក្រុមការងារនៃអង្គភាពគាំពារការពារក្តី : <http://www.eccc.gov.kh/fr/dss/la-liste-des-avocats>។

**II. អសមត្ថភាពរបស់អង្គការបកប្រែក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការ
បច្ចុប្បន្ន និងទៅថ្ងៃអនាគត**

១. តម្រូវការផ្នែកបកប្រែសំណេរពីភាសាអង់គ្លេសមកជាភាសាបារាំង

៩. ដោយសារតែជាក្រុមការងារតែមួយគត់ដែលត្រូវបំពេញការងារជាភាសាបារាំង បន្ថែមពីលើ
ភាសាខ្មែរ សឹងតែរាល់លើកទៅហើយ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីស្នើសុំឱ្យមានការបកប្រែជាភាសា
បារាំង នូវសំណេររបស់ភាគីដទៃទៀត និងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះដែលមិនមានដាក់
ឬស្នើសុំឱ្យបកប្រែជាភាសាបារាំង។

១០. នៅក្នុងរយៈពេលតាក់តែងសាលក្រមក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ អស់រយៈពេលជាច្រើនខែ
ដែលអង្គការបកប្រែបានខិតខំបំពេញការងារបកប្រែនេះដោយទុកជាអាទិភាព សំណើសុំបក
ប្រែឯកសារជាច្រើនដែលស្នើឡើងដោយក្រុមមេធាវីការពារក្តី មិនត្រូវបានបំពេញតាមបំណង
ឡើយ។ តែយើងមិនអាចធ្វើអ្វីក្រៅពីសង្កេតឃើញថា ស្ថានភាពនោះមិនមានការកែលម្អឡើយ
តាំងពីថ្ងៃចេញសាលក្រម ថ្ងៃទី ៧ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៤ នោះមក។ ការយឺតយ៉ាវជា
បន្តបន្ទាប់ចំពោះការស្នើសុំដែលធ្វើបានធ្វើឡើងមុនកាលបរិច្ឆេទនោះ មិនត្រូវបានបំពេញសោះ
ឡើយ។ លើសពីនោះ ការស្នើសុំក្រោយៗមកទៀត ក៏មិនត្រូវបានបំពេញតាមបំណងដែរ។

១១. ជាឧទាហរណ៍ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីនៅកំពុងរង់ចាំ ឯកសារបកប្រែជាភាសាបារាំងចំនួន
២៩ ច្បាប់ ⁷ ដែលបានស្នើសុំមុនថ្ងៃទី៧ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៤ និង ៩ ច្បាប់ទៀត បន្ទាប់ពីថ្ងៃ
ដដែលនោះ។ ជាឧទាហរណ៍ ការបកប្រែជាភាសាបារាំងនូវសេចក្តីសម្រេចឡើងដោយ
តុលាការកំពូល នៅថ្ងៃទី ២៩ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១៤⁸ ដែលត្រូវបានស្នើសុំដំណាលគ្នា ដោយ
តុលាការកំពូល និងក្រុមមេធាវីការពារក្តី នៅមិនទាន់ទទួលបាននៅឡើយ រហូតមកដល់ថ្ងៃនេះ
ក្នុងខែតុលានេះ។ ឯក្រុមមេធាវីការពារក្តីក៏បានបញ្ជាក់ប្រាប់អង្គការបកប្រែជាច្រើនលើក
ច្រើនសារហើយថា ឯកសារដែលត្រូវបកប្រែមួយនេះ ជាឯកសារអាទិភាពរបស់ខ្លួន។

⁷ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីគិតស្មានថាឯកសារ ៥ ក្នុងចំណោមឯកសារ ២៩ ត្រូវបានបកប្រែរួច តែមិនទាន់បានទទួល
ការជូនដំណឹង។

⁸ សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ របស់ ខៀវ សំផន ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេច របស់អង្គជំនុំជម្រះសាលា
ដំបូង លើការបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីបន្ថែមលើសំណុំរឿង ០០២ និងវិសាលភាពនៃសំណុំរឿង ០០២/០២ ថ្ងៃទី
២៩ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១៤ E301/9/1/1/3។

១២. ដូច្នេះ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីប្រឆាំងជាខ្លាំងពីថ្ងៃអនាគត។ ពីព្រោះថា ក្រុមមេធាវីការពារក្តី ពិតជាបានបន្តស្នើសុំការបកប្រែជាភាសាបារាំង នូវសំណេរនានារបស់ភាគី និងទៅតាមតម្រូវ ការ សំណេររបស់អង្គជំនុំជម្រះនានា ក្នុងក្របខណ្ឌបណ្តឹងសាទុក្ខ នៃសំណុំរឿង ០០២/០១ និងនីតិវិធីក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២។ ដោយមើលឃើញនូវភាពសំបាប់ និងសារសំខាន់នៃ បញ្ហាចោទឡើងនៅក្នុងបណ្តឹងសាទុក្ខ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីនឹងស្នើសុំ ឱ្យចិរវេលាសម្រាប់ ឆ្លើយ និងឆ្លើយតបទៅនឹងព្រះរាជអាជ្ញា ចាប់គិតពីពេលទទួលបានសេចក្តីជូនដំណឹងជាភាសា បារាំងនៃសំណេររបស់ព្រះរាជអាជ្ញា។⁹

២. តម្រូវការនៃការបកប្រែសំណេរពីភាសាបារាំងទៅភាសាខ្មែរ

១៣. ដោយសារតែជាក្រុមការងារតែមួយគត់ដែលត្រូវបំពេញការងារជាភាសាបារាំង បន្ថែមពី លើភាសាខ្មែរ ជាទូទៅ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីមិនបានជួបការលំបាកធំដុំឡើយ ក្នុងការស្នើសុំ ការបកប្រែពីភាសាបារាំងទៅជាភាសាខ្មែរ ក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន។

១៤. ក៏ប៉ុន្តែ កំណើនចំនួនសំណេរបន្ថែមជាច្រើននៃក្រុមមេធាវីការពារក្តី ដែលមកពីបណ្តឹង សាទុក្ខ (សំណើសុំ សារណា ចម្លើយ ចម្លើយតប) និងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ នឹងនាំឱ្យមានភាពយឺតយ៉ាវជាខ្លាំង ប្រសិនបើសមត្ថភាពរបស់អង្គការបកប្រែមិន ត្រូវបានពង្រឹងឱ្យបានឆាប់រហ័សទេនោះ។ ពីព្រោះថា ការដាក់ឯកសារជាភាសាខ្មែរ បន្ថែមពី លើភាសាបារាំង ឬពីលើភាសាអង់គ្លេស គឺជាចំណុចចាប់ផ្តើមនៃចិរវេលាកំណត់។¹⁰

១៥. ជាឧទាហរណ៍ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីទើបតែស្នើសុំតុលាការកំពូល ដើម្បីមានលទ្ធភាពដាក់ សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខចំនួន ៣០០ ទំព័រ ជាភាសាបារាំង ដែលត្រូវការពេលវេលា ៨៤ ថ្ងៃ ដើម្បីបកប្រែជាភាសាខ្មែរ ទៅតាមល្បឿនធម្មតា។¹¹

⁹ មាត្រា ៨.៥ នៃសេចក្តីណែនាំអនុវត្ត។ សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់សហមេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន សុំពន្យារ ពេលធ្វើការឆ្លើយតបទៅនឹងបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទាក់ទងនឹងវិសាលភាពនៃការជំនុំជម្រះក្នុង សំណុំរឿង ០០២/០១ ថ្ងៃទី ២០ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១២ E163/5/1/2/1 កថាខណ្ឌទី៧។

¹⁰ មាត្រា ៨.៥ នៃសេចក្តីណែនាំអនុវត្ត។ សេចក្តីសម្រេចលើសំណើបន្ទាន់របស់ អៀង សារី សុំដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខតែ ជាភាសាអង់គ្លេសសិន ហើយអត្ថបទជាភាសាខ្មែរនឹងដាក់តាមក្រោយ ថ្ងៃទី ៣០ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៣ E254/3/1/1.2 កថាខណ្ឌទី ៤។

¹¹ ការស្នើសុំជាបន្ទាន់របស់ លោក ខៀវ សំផន សុំពន្យារពេលកំណត់ និងបង្កើនចំនួនទំព័រនៅក្នុងសារណាបណ្តឹង

៣. តម្រូវការនៃការបកប្រែសំណេរពីភាសាបារាំងទៅភាសាអង់គ្លេស

១៦. រហូតដល់ថ្ងៃនេះ ក្រុមមេធាវីការពារក្តី កម្រស្នើសុំការបកប្រែឯកសារជាភាសាអង់គ្លេស ណាស់។ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីបានស្នើសុំម្តងកាលពីនៅដំណាក់កាលអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង នៅពេលដែលខ្លួនដឹងថា គ្មានអ្នកណាបានស្នើសុំការបកប្រែជាភាសាអង់គ្លេស នូវសារណា បញ្ចប់ការពិភាក្សាដេញដោលរបស់ខ្លួនដែលបានដាក់នៅ ថ្ងៃទី ២៦ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៣ នោះ ឡើយ។¹² នៅថ្ងៃទី ២៤ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៣ ដោយសង្ឃឹមថា យ៉ាងហោចណាស់ ក៏ឯកសារ បកប្រែនោះអាចទាញចំណាប់អារម្មណ៍ចៅក្រមនៃតុលាការកំពូល ក្នុងក្របខណ្ឌនៃបណ្តឹង សាទុក្ខប្រឆាំងសាលក្រម ក្រុមមេធាវីការពារក្តីក៏បានធ្វើការស្នើសុំដល់អង្គភាពបកប្រែ ហើយ ក៏បានត្រឡប់ទៅអង្គភាពនេះកាលពីប៉ុន្មានសប្តាហ៍មុននេះ។ រហូតដល់ថ្ងៃនេះ ឯកសារនេះ នៅមិនទាន់បានបកប្រែនៅឡើយទេ។

១៧. ក្នុងពេលថ្មីៗនេះ ក្រុមមេធាវីការពារក្តី បានធ្វើការស្នើសុំការបកប្រែសំណេរជាភាសា អង់គ្លេស លើកទីពីរ ក្នុងក្របខណ្ឌនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ។ ក្នុងទស្សនៈយល់ឃើញដែលថា ការ បកប្រែជាភាសាអង់គ្លេសនូវសេចក្តីជូនដំណឹងពីបណ្តឹងសាទុក្ខ¹³ អាចនឹងទាញចំណាប់ អារម្មណ៍ចៅក្រមនៃតុលាការកំពូល ក្រុមមេធាវីការពារក្តីក៏បានធ្វើការស្នើសុំនោះ បន្ទាប់ពីបាន ស្នើសុំការបកប្រែជាភាសាខ្មែរ។ ក៏ប៉ុន្តែ មួយថ្ងៃបន្ទាប់មក ប្រធានអង្គភាពបកប្រែបានទាក់ទង មកក្រុមមេធាវីការពារក្តីតាមទូរស័ព្ទ សុំឱ្យក្រុមមេធាវីដកការស្នើសុំបកប្រែជាភាសាអង់គ្លេស នោះវិញ។ ជាដំបូង ប្រធានអង្គភាពបកប្រែបានបន្ទោសក្រុមមេធាវីការពារក្តីថា ប្រមូលយក ធនធានរបស់ខ្លួនផ្តាច់មុខអស់។ បន្ទាប់មក លោកបានអះអាងថា ការស្នើសុំនេះ មិនអនុលោម ទៅតាមកាតព្វកិច្ចរបស់ភាគីទេ ដូច្នេះលោកមិនចាំបាច់បំពេញបំណងនេះឡើយ។ លោកបាន បន្ថែមថា ភាគីសន្តត់អាចបំពេញការងារជាបីភាសា ហើយរាល់ការបកប្រែសម្រាប់ក្រុម មេធាវីការពារក្តីពីភាសាអង់គ្លេស មកភាសាបារាំងទាំងអស់ដែលបានធ្វើឡើងរហូតដល់ពេល នេះ គឺត្រូវបានធ្វើឡើង “ក្នុងករណីពិសេស”។ ក្រុមមេធាវីការពារក្តី បានសុំឱ្យលោកយោងទៅ

សាទុក្ខ ថ្ងៃទី ៦ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤ F7 កថាខណ្ឌទី ១៩។
¹² សេចក្តីសន្និដ្ឋានបញ្ចប់ការពិភាក្សាដេញដោល ថ្ងៃទី ២៦ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៣ E295/6/4។
¹³ សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់មេធាវីការពារក្តី លោក ខៀវ សំផន ប្រឆាំងនឹងសាលក្រមលើសំណុំរឿង ០០២/០១ ថ្ងៃទី ២៩ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៤ E313/2/1។

អត្ថបទច្បាប់ជាធរមាន ហើយបដិសេធមិនដកសំណើសុំបកប្រែរបស់ខ្លួននេះឡើយ។

១៨. ពាក្យពេចន៍របស់ប្រធានអង្គភាពបកប្រែ មិនត្រឹមតែផ្ទុយទៅនឹងអ្វីដែលបានរំលឹកជូនខាងលើនេះប៉ុណ្ណោះទេ (ក្នុងផ្នែក I) តែវាបង្ហាញថា អង្គភាពបកប្រែមានការងារច្រើនហួសប្រមាណ និងមិនអាចបំពេញតាមបំណងនៃការស្នើសុំរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី ក្នុងការបកប្រែឯកសារជាភាសាអង់គ្លេសបានឡើយ។

១៩. តែថា លើកលែងតែតុលាការកំពូលប្រកាសថា ការបកប្រែសំណេរនានារបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីជាភាសាអង់គ្លេស ជាការគ្មានប្រយោជន៍ អំណើតទៅ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីសូមបញ្ជាក់ថា ខ្លួននឹងស្នើសុំដល់អង្គភាពបកប្រែនេះ ឱ្យបកប្រែសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ ចម្លើយទៅនឹងសារណារបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ព្រមទាំងចម្លើយតបនឹងចម្លើយរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទៅនឹងសារណារបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី ជាភាសាខ្មែរ និងជាភាសាអង់គ្លេសថែមទៀតផង។

4. តម្រូវការនៃការបកប្រែការកែតម្រូវប្រតិចារិកសវនាការ

២០. នៅពេលចាប់ផ្តើមសំណុំរឿង ០០២/០១ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីដឹងថា មានភាពខុសគ្នាខ្លាំងរវាងប្រតិចារិកសវនាការ ក្នុងសំណើជាភាសាផ្សេងៗគ្នានោះ។ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីក៏បានស្នើសុំទៅសាលាដំបូងឱ្យបង្គាប់ឱ្យពិនិត្យឡើងវិញ នូវប្រតិចារិកក្នុងសំណើជាភាសាបារាំងទាំងអស់ដោយផ្អែកលើប្រតិចារិកជាភាសាខ្មែរ។¹⁴ ដោយអនុវត្តតាមនីតិវិធីដែលសាលាដំបូងបានណែនាំ¹⁵ ក្រុមមេធាវីការពារបានប្រើប្រាស់ពេលវេលាដ៏វែង ក្នុងការកំណត់ឱ្យបានច្បាស់នូវភាពខុសគ្នាមួយចំនួន រួចមកក៏ស្នើសុំឱ្យមានការកែតម្រូវ ដែលទាំងក្រុមមេធាវីការពារក្តីខ្លួនឯង កំពុងតែសរសេរសារណាបញ្ចប់ការពិភាក្សាដេញដោល។ កាលនោះ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីសង្ឃឹមថា ភាគី និងសាលាដំបូង អាចទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ពីការកែតម្រូវទាំងនោះ

¹⁴ សំណើរបស់មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន សុំឱ្យពិនិត្យមើលឡើងវិញនូវប្រតិចារិកសវនាការជាភាសាបារាំង ថ្ងៃទី ១៦ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១២ E195។

¹⁵ ចម្លើយរបស់អង្គជំនុំជម្រះទៅនឹងសំណើរបស់មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន (E195) និងនីតិវិធីទៅថ្ងៃមុខដែលនឹងអនុវត្តចំពោះការកែតម្រូវប្រតិចារិក ថ្ងៃទី ២៤ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១២ E195/1។

សម្រាប់សរសេរសារណាបញ្ចប់ សម្រាប់ធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានបញ្ចប់ តែក៏សម្រាប់ការពិភាក្សា សម្រេចរបស់សាលាដំបូងផងដែរ។

២១. ជាឧទាហរណ៍ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីបានមើលឃើញ និងសុំឱ្យធ្វើការកែតម្រូវសម្រង់ ប្រតិចារឹក ចំនួន ៤៧៣ នៅឆ្នាំ ២០១៣ (ដែលក្នុងនោះសម្រង់ប្រតិចារឹកចំនួន ២៧១ ទាក់ទង នឹងសក្ខីកម្មរបស់លោក François PONCHAUD) ព្រមទាំងសម្រង់ប្រតិចារឹកមួយទៀត នៅឆ្នាំ ២០១៤។ លុះដល់ថ្ងៃទី១៧ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១៤ ឃើញមានការកែតម្រូវប្រតិចារឹក ទាំងមូលនៃការផ្តល់សក្ខីកម្មជាភាសាខ្មែររបស់លោក PONCHAUD តាមការស្នើរបស់ សាលាដំបូង។ មកដល់ថ្ងៃនេះ ក្នុងខែតុលា ឆ្នាំ ២០១៤ នេះ មានការកែតម្រូវសម្រង់ប្រតិចារឹក តែចំនួន ២០ ប៉ុណ្ណោះដែលត្រូវបានធ្វើហើយ ស្របតាមការស្នើរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី។

២២. ក៏ប៉ុន្តែ ការស្នើសុំនេះមិនត្រឹមតែមិនហួសពេល តាំងពីសាលាដំបូងបានចេញសាលក្រម មកប៉ុណ្ណោះទេ តែការស្នើសុំទាំងនោះនឹងបន្តកើនចំនួនឡើង។ ពីព្រោះថា នៅពេលចាប់ផ្តើម ផ្ទៀងកំណត់ដើងទំព័រនៅក្នុងសាលក្រម ក្រុមមេធាវីការពារក្តីក៏ចាប់ផ្តើមរកឃើញភាពខុសគ្នា រវាងប្រតិចារឹកក្នុងសំណើជាភាសាខ្មែរផ្សេងៗគ្នា ទាំងនោះជាអ្វីដែលសាលាដំបូងយកជាបង្អែក សម្រាប់ទាញសេចក្តីសន្និដ្ឋាន។

២៣. ត្រង់ចំណុចនេះ វារឹកតែចាំបាច់ណាស់ទៅទៀត ដែលត្រូវពង្រឹងសមត្ថភាពអង្គភាព បកប្រែឱ្យបានឆាប់រហ័ស ដើម្បីបំពេញតាមតម្រូវការរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី ឱ្យទាន់ពេល វេលា សម្រាប់បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ខ្លួន។

III. អំណាចបង្គាប់របស់អង្គជំនុំជម្រះ

២៤. វាជាការច្បាស់ណាស់ដែលថា ចៅក្រមមានអំណាចក្នុងការបង្គាប់ឱ្យផ្នែករដ្ឋបាល តុលាការពង្រឹងជាបន្ទាន់នូវសមត្ថភាពរបស់អង្គភាពបកប្រែភាសា។ ម្យ៉ាងទៀត សាលាដំបូង ក៏ធ្លាប់បានប្រើប្រាស់អំណាចបែបនោះ កាលពីមុនដែរ “ដើម្បីជម្រុញឱ្យអង្គភាពបកប្រែភាសា មានបុគ្គលិកគ្រប់គ្រាន់ សម្រាប់ផ្តល់ជូននូវសេវាបកប្រែ ដែលស្នើសុំដោយអង្គជំនុំជម្រះ និង ភាគីក្នុងសំណុំរឿងលេខ ០០២”។¹⁶

¹⁶ ទាក់ទងនឹងបញ្ហានៃការបកប្រែភាសានៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងក្នុងសំណុំរឿង ០០២ និងដំណោះដែល

២៥. វាក៏ជាការច្បាស់ណាស់ដែរ ដែលថាក្រុមមេធាវីការពារក្តី នឹងចំណាយពេល និងថាមពល យ៉ាងច្រើន ក្នុងការស្នើសុំអង្គភាពបកប្រែ នៅពេលក្រោយៗទៀត។ ការស្នើសុំបកប្រែរបស់ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីមានភាពចាំបាច់ សម្រាប់ឱ្យក្រុមមេធាវីការពារក្តីអាចបំពេញការងារ និងបំពេញកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួន ចំពោះមុខកូនក្តី។ សំណើសុំនីមួយៗសុទ្ធតែមានហេតុផល និង អនុលោមតាមច្បាប់អនុវត្ត។ វាក៏មិនមែនជាការផ្តាច់ចិត្តក្រុមមេធាវីការពារក្តីនោះដែរ នៅ ពេលដែលអង្គភាពបកប្រែបំពេញតាមតម្រូវការណាមួយ របស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីនោះ។ សូមរំលឹកថា មុនអ្វីៗទាំងអស់ វាជាការអនុញ្ញាតដល់អង្គជំនុំជម្រះទាំងអស់ មាននៅក្នុងដៃនូវ អំណះអំណាងទាំងអស់របស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី និងភ័ស្តុតាងនានាកំណត់ដោយភាគី ដើម្បី វិនិច្ឆ័យក្តី។

២៦. វាជាការច្បាស់ណាស់ដែលថា សព្វថ្ងៃ អង្គភាពបកប្រែ គ្មានសមត្ថភាពក្នុងការឆ្លើយតប ទៅនឹងតម្រូវការរបស់អង្គជំនុំជម្រះ និងភាគីឡើយ ហើយស្ថានភាពនេះនឹងកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរឡើង ប្រសិនបើមិនបានដោះស្រាយឱ្យបានឆាប់រហ័សទេនោះ។

២៧. ទីបញ្ចប់ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីសូមទទួលសុំជាពិសេស ចំពោះការដែលថា ខ្លួនជាអ្នកទីមួយ ដែលមានបំណងចង់ឱ្យមានការសម្រេចឱ្យបានឆាប់បំផុត លើបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ខ្លួន។ ក្រុម មេធាវីការពារក្តីដឹងថា ចីរវេលាកំណត់ខ្លះ មិនអាចបង្រួបបង្រួមបានទេ (ការសរសេរ ការ ពិភាក្សាសម្រេច)។ តែចីរវេលាកំណត់សម្រាប់ការបកប្រែអាចកាត់បន្ថយបាន ប្រសិនបើ អង្គភាពបកប្រែមានធនធានគ្រប់គ្រាន់នោះ។

អារស្រ័យហេតុនេះ

ក្រុមមេធាវីការពារក្តីរបស់ លោក ខៀវ សំផន ស្នើសុំអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមេត្តា ៖
 - **បន្តបង្ខំផ្នែករដ្ឋបាលតុលាការពង្រឹងជាបន្ទាន់ នូវសមត្ថភាពរបស់អង្គភាពបកប្រែ ភាសា**

នៅទីនេះនៅក្នុងអង្គភាពបកប្រែភាសាថ្ងៃទី ៩ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១១ E38/1 ។

- បន្ទាប់ឲ្យអង្គការពលកម្រៃភាសាចាត់ចែងការងារទាំងស្រុង តាមសំណើរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី ទាំងសំណើពីមុន និងសំណើនៅថ្ងៃខាងមុខ ឲ្យបានឆាប់រហ័ស បំផុតតាមតែអាចធ្វើទៅបាន។

**ក្រសួងទ្វីកែប្រែប្រក្រតប័យ័ន
និងដើម្បីយុត្តិធម៌**

	មេធាវី គង់ សំអុន មេធាវី Anta GUISSÉ មេធាវី Arthur VERCKEN	ភ្នំពេញ ប៉ារីស ប៉ារីស	
កាលបរិច្ឆេទ	ឈ្មោះ	ទីកន្លែង	ហត្ថលេខា